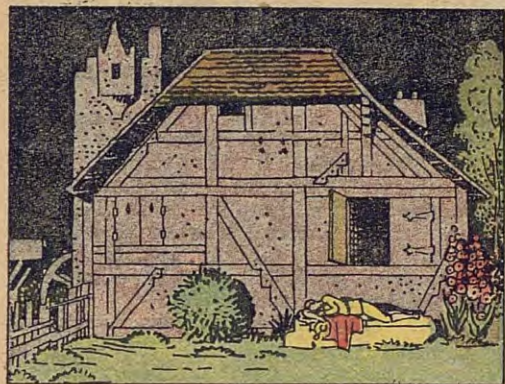

VIROLET

SUPLEMENT IL·LUSTRAT D'EN PATUFET

EL RELLOTGE DE PLATA

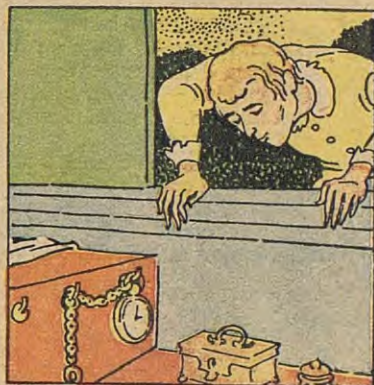
per PRAT

Un pobre estudiant anava de camí i com sigui que no tenia ni per pagar-se un mal recés a l'hostal, decidí descansar sobre un pedriç que hi havia en un molí que trobà, tot caminant a la claror de la lluna.

Passat el primer son, un tic-tac suau i argentí el deixondia. El viatger s'adonà que, arran d'on ell jeia, els moliners s'havien deixat una finestra oberta.

Aquell bateig rítmic l'encuriosí, i ficant el cap dintre la finestra veié que, a l'abast de la mà, és trobava un magnífic rellotge de plata.

L'ocasió era, certament, per posar a prova a l'estudiant per el qual la possessió d'aquella joia podia solucionar-li el porvenir.

Però lluità amb si mateix i vencé, fugint d'aquell parany tan llaminer. Un troç lluny encara dubtà llarga estona.

Ben resolt ja, acabà per allunyar-se definitivament i seguí la seva ruta fins que la lluna es pongué i les tenebres l'embolcallaren.

El viatger en la foscor, perdé el camí i a la deriva per boscos i aiguamolls fins que en arribar a una altura, rendit, és deixà caure prenent-lo un son profund.

A l'apuntar el dia fou desvetllat per una fressa d'ales rabentes arran del seu cap. Era un escamot de corbs golafres que xisclaven joiosament.

L'estudiant aixecà el cap i resta astorat en veure's sota d'una forca que aguantava el cadàver d'un malfactor. El minyó s'esgarrià de veure, amb aquella lliçó, el perill tan terrible per que havia passat.

LA PIPA DE MUSSIU JAN

Dibuixos d'En CORNET

per N'APELES MESTRES

I

Mussiú Jan — com l'anomenaven tots els treballadors del taller — era el contramestre més trempat que he conegut en ma vida; encara que francès d'origen i parlant un català gavatx, era tan català de cor com nosaltres mateixos. Era el que se'n diu un «bon Jan» acabat, i per això es feia estimar de tothom; quan es veia obligat a reptar un treballador ho feia amb tanta bonhomia que no hi havia manera d'ofendre's; i en punt a vigilar i dirigir la feina hi posava tant els seus cinc sentits, que rarament l'amo treia el nas al taller, tanta era la confiança que tenia posada en *Mussiú Jan*, i és que en ell descansava. Perquè per *Mussiú Jan* la feina era el tot.

Es dir tot... dintre del taller sí; però fora del taller ja era altra cosa. Fora del taller tenia dos amors, — quasi n'atreïria a dir dos déus — que constituïen tota la seva felicitat i tot l'encant de la seva vida. Aquestos dos amors eren la seva dona i la seva pipa.

Mussiú Jan sense la seva pipa a la boca i sense parlar de la seva dona no es concebia.

Oh, la seva dona!... Quan en parlava aixecava els ulls al cel fins a posar-los en blanc. No n'hi havia una altra més dona de sa casa, més treballadora, més endreçada, més

neta... Una perla! una perfecció! I en quan a la pipa! Si se l'estimava com a una filla!

Què tenia de particular aquella pipa? Res, absolutament res; era la més vulgar de les pipes, vella, recremada, però... era la seva, una antiga companya de tota la vida, la seva inseparable!... Ho repeteixo: per *Mussiú Jan* no hi havia al món dona ni pipa com la seva dona i la seva pipa; i s'hauria dit que la possessió d'aquestes dues joies inestimables li feia adorable la vida i li donava aquell caràcter bondadós, festiu, rialler, que era la seva característica.

II

Un dia — oh, sorpresa! — *Mussiú Jan* va comparèixer al taller amb una cara de tres déus; estava completament transfigurat; *Mussiú Jan* no era *Mussiú Jan*.

Parlava amb monosíl·labs, reprenia als treballadors sense to ni so, botzinava tot sol; semblava que li haguessin tirat vint anys a sobre.

- I doncs, *Mussiú Jan*, què teniu?
- Cuida't de tu!
- I doncs, *Mussiú Jan*? a vós en passa alguna.
- I grossal!
- I això? Conte'u-ho. Que potser teniu la dona malalta?
- Això raï!
- Que potser us ha fugit?
- Calla, mala llengua!
- I doncs, què?
- Que no ho veieu?

Llavors van adonar-se els treballadors de que per primera vegada veien a *Mussiú Jan* sense la pipa.

- Que potser...
- Sí, sí, la pipa! Maleït sigal! He perdut la pipa.
- I on ha sigut? Com ha sigut?

- Que ho sé jo!
- No us la vàreu pas deixar per aquí?
- Voleu callar? Si vaig fumar-la a casa ahir vespre! Si no sé ficar-me al llit sense encendre la pipa.
- Doncs serà a casa vostra. Ja heu mirat bé?
- I és clar que hem mirat bé! L'hem cercada per tot, per tot!... i res! no es trova enlloc! Ni que el diable me l'hagués feta fonedissa, maleït sigal!
- Pe ò i la vostra dona no ha lograt...
- La pobreta s'hi torna boja com jo mateix... i res!

La consternació de *Mussiú Jan* va comunicar-se a tot el taller; el mal humor del contramestre semblava haver-se comunicat a tots els treballadors. Aquell dimoni de pipa semblava haver trastornat l'ordre de les coses; ningú no hauria pogut imaginar-se mai que una pipa exercís una tan gran influència — així en bé com en mal — en la marca d'un taller.

I passaren dies i més dies. El mal humor de *Mussiú Jan* anava en augment fins al punt de fer tèmer per la seva salut. S'inicià la caritativa idea de regalar-li una nova pipa.

— No us la vull per a res! — remugà *Mussiú Jan*. — Jo el que vull és la meua pipa; aquella o cap més. Tinc d'ésser-li fidel com a la meua dona. Pobreta! Ella també està tan consternada com jo; tot ho regira, tot ho remou, tot ho treu de pollagüera, ella, tan endreçada, tan neta, tan dona de sa casa!... No sap què dir-hi ni què pensar-ne!

I en aquest llastimós estat de coses van transcórrer quinze o vint dies.

III

Per fi un matí *Mussiú Jan* entrà al taller amb aire triomfant, gloriós, els ulls espurnejant-li d'alegria; en fi, el mateix *Mussiú Jan* d'abans... i — ni cal dir-ho — amb la pipa a la boca.

Un aaah! de satisfacció que sortí espontani de la boca de tots els treballadors va acollir-lo.

— Visca *Mussiú Jan*! Visca la pipa!

— Mercès, minyons, mercès — deia el bon contramestre, amb sincera emoció.

— Per fi l'heu trobada! I on l'heu trobada? A casa vostra?

— I doncs, on volieu que la trobés? Ja us tinc dit que jo no sé ficar-me al llit sense encendre la pipa.

— I on era?

— Mai no ho dirieu! Res, es coneix que aquella nit devia venir-me son... i vaig ficar-la sota el coixí sense donar-me'n compte. I naturalment, allà on la vaig deixar, allà l'he trobada. I tant com la pobreta de la meua dona va tornar-se boja cercant-la per tota la casa!...

Una riallada general acollí aquestes paraules; riallada que el bon *Mussiú Jan* atribuï, en sa ingenuïtat, a la alegria que causava als seus companys la bona fortuna d'haver recobrat la pipa.

APELES MESTRES

LA FORMOSÍSSIMA ELISENDA

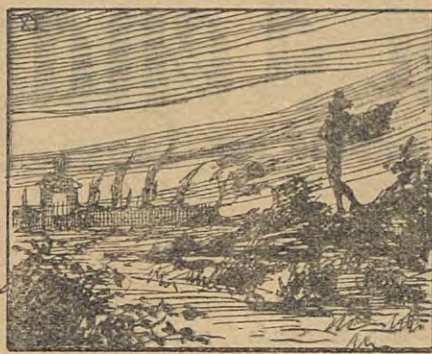
Dibuixos de BECQUER

Text d'en CLOVIS EIMERIC

El batlle era home de seny i escoltà amb gust les paraules del minyó. Cridà els veïns, féu una enquesta, i per ella va saber-se que el mort ho era de mort natural, i enterrat a la vetlla, sols que l'havien vestit i tret amb algun propòsit sinistre.

Comprengué l'autoritat que allí hi

havia una rencúia amagada i disposà l'aliberament de l'estudiant, el qual, sospitant que l'acusació li pervenia d'Elisenda, en lloc de mostrar-se públicament, anava pels cementiris i llocs solitaris, a resar pels morts i pels vius.

La donzella, esdvinguda mortal enemiga del minyó, el denuncià com a

robador de les vestes i els joiells dels morts.

El batlle, sorprès per la nova delació, anà ell mateix a recórrer els cementiris, trobant-hi, en efecte a l'estudiant, genolls en terra i en èxtasi. L'autoritat, no gosà distreure'l de ses pregaries, i en tornar al seu palau, feu

trametre a la formosa Elisenda la lletra traïdora on li feia la denuncia i manà que li diguessin que tan falsa era l'acusació com certa la bellesa de qui l'havia feta.

Quina onada d'odi, envai l'esperit pecador de la formosa fadrina! Passava el temps, però, i ella no sabia què

fer. Li coneixien totes les magarrufes.

S'organitzà per aquells vols una romeria a Munt-Timó, muntanya alterosa i enasprada, on àngels del cel hi havien bastit una ermita per la Verge Bruna, entre farigoles i romanins, i on hi cantaven en la tongada de les flors eixams d'abelles sonadores. El batlle, a fi de

lliurar de la malavolença de la donzella a l'estudiant, manà que aquest fos el guia i el conseller del romiatge.

Més, la traïdora Elisenda, en saber l'ordre, es disfressà der omeva i seguida de la cambrera, va ajuntar-se secretament a l'estol de romeus, que pasats en camí, anaren fent via sense perdre temps.

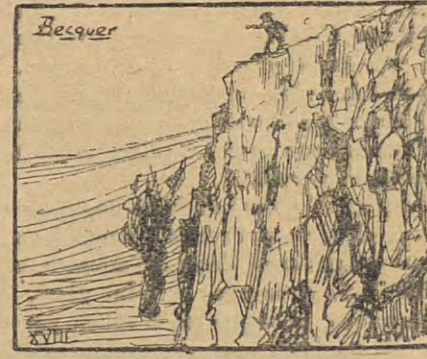
L'estudiant s'havia quedat a la cua de la caravana, amb el bon propòsit de tenir lleure per a entregar-se a ses meditacions. Dissortadament, Elisenda no pensava més que en venjar-se, i amb gran murrieria, manà a la serventa seva que posés en els vestits de l'estudiant, si podia, el collaret de perles

que portava sota l'habit constel·lat de petxinetes.

— Així podré dir que me l'ha furtat!

La cambrereta, prou llesta, obei amb èxit el manament de sa mestressa, però tement aquesta que la minyona un dia descobris la veritat, donà a un lladre de pas, que trobà en el viatge,

la seva bossa perquè s'encarregués d'ocir a la cambrera.

El lladre, que era bandejat Déu sap quantes vegades, no hi féu escarafalls, i de resquitllent, com qui no vol, empenqué a la serventa refiada, que s'estimà sense poder dir «Jesús» i restà esbocinada potser a mig camí de l'infern.

(Continuarà)

Història d'enamorats

Rondalla llarga contada per Clovis Eimeric

(Continuació)

morir amb ella, que si el Senyor és servit donar-nos una nova vida, pugui ésser jo altre cop l'amat de ma dolcíssima muller! Madroneta, Madroneta, esposa meva, sobre tes cendres hi reposaré per sempre més!

I es deixà caure d'aquella alçària, i en el revol d'una flama que llengotejava, revifada pel greixet oliós del cos de la Madrona, s'abrimarà l'Andreu.

Gran goig podia haver-ne el mal caçador d'aquell trist drama que mai de la vida turmentaria son esperit eixorcl

més del seu costat, cor-ferit de tanta i tan sobirana bellesa, que no se'n trobava altre al món!

El seu parlar, escaient, era tan delitós, com la seva boniquesa. La seva intel·ligència la feia excel·lir en totes les arts, les ciències, les coses de la vida. Sabia llegir en els astres. Coneixia el poder remeier de les plantes. Cap persona del món, que no fos de Déu i per permissió divina, sabia més que ella.

El rei estava gojós d'aquella princeseta que honorava el reialme miraculosament. Sols li dolia que, ja en edat de casar-se, tingués una aversió tan franca als homes.

Cansat de consells i probatures que no reeixien, féu bastir davant de son palau, un casal de marbre i or, on el sol hi reflectia i la lluna i els estels s'hi emmirallaven. Sense-parió hi anà a viure; ella mateixa va dirigir el guarniment dels jardins i el parament de les estances, que no hi havia enlloc una maisó semblant.

Aleshores, el rei manà fer grans crides, convidant a nobles i cavallers, homes de paratge i menestrals, i fins servents de la gleba, per a que anessin a passejar pels jardins de Sense-parió, fent assaber que si un home, qualsevol que fos, conseguia fer dir tres úniques paraules a la princesa, es casaria amb ella i el faria príncep hereu.

El casal tenia una torratxa i al capciró una campana d'argent que donaria tres batallades tan bon punt la princesa parlés amb un home tres vegades seguides. Immediatament, fóra presentat a palau el sortós que rebria solemnement per gendre el senyor rei, freturós de vèncer l'entossudiment inexplicable de Sense-parió.

Tots podien temptar la seva sort. Només era privat d'em-bassardir a la princesa, de fer-li violència i d'entrar a l'interior del casal per tal de conseguir les tres paraules.

I un cop fetes les crides, conteu si se'n presentaren de cavallers de totes contradades armats, desarmats, abillats en cort o de pelegrí, amb meravellosos corsers, i tormosíssims estols de servents

La dama sense parió

... Es bonica com un sol;
té la cabellera rossa;
li arriba fins als talons...
(Cançó popular)

El gegantàs del bosc, cercant entre les cendres de l'herbei, trobà un muntet encara fumejant, va recollir-lo amb el palmell de la mà, i recordant el sacrifici dels dos enamorats, sentí que li queia una llàgrima cara avall.

De la cara, la llàgrima relliscà fins a les cendres, i seguint

l'encís, del polsim finíssim eixí, primer, un homenet estrany, boterut, lleig, escarrancit, de pell negra i rugosa, que el gegantàs, d'una grapada, etzivà pendís avall fins anar a parar a una masia humil d'un llogaret de mala mort, on l'acolliren remugant, remugant; i com que s'explicava quelcom malament i no sabia son nom, li varen dir Desferra.

Més tard, de les cendres eixí una minyoneta rossa i fina com cap altre se n'hauria trobat pel món. El gegantàs li féu un petó i la deixà curosament en un llit de cedre i plomes blanques i sedes de colors, en un palau reial.

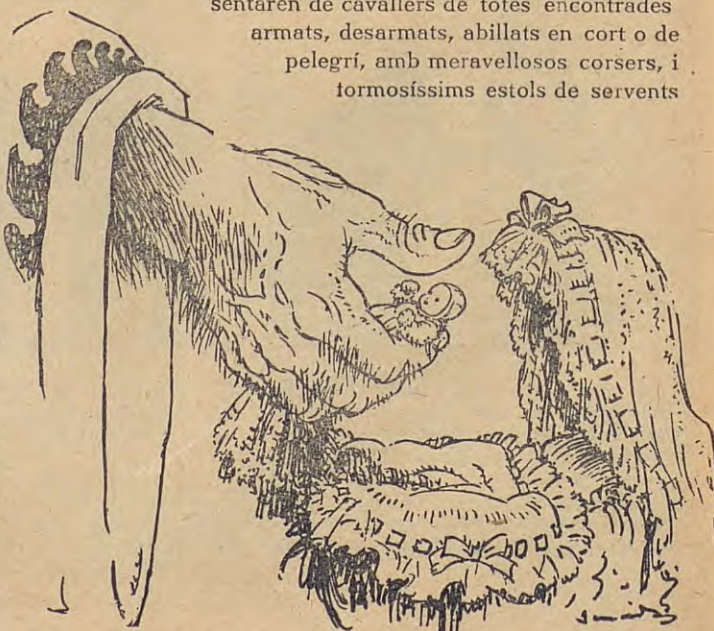
Tampoc tenia nom, i el rei en trobar-la tan bella, va anomenar-la Sense-parió.

I el gegantàs, content de les llàgrimes vessades i del que n'havia eixit, va estendre's damunt la terra i s'adormí per qui sap quants anys. Tenia, de moment, la feina feta.

En Desferra va anar creixent pòtul, ignorant, fastigós. Plè de nafres, ni els gossos el volien per company, i l'abui-xien pels camins, i encara que ell no era de mala mena, ningú en feia mai cas.

En canvi, Sense-parió, cada vegada era més bella, i tot li eren gràcies i festucs, i estrenes reials, de tan embadalit que estava el rei. Només que de menuda, menuda, no volia parlar mai amb els homes. Les serventes, les dames de la Cort, totes les dones podien xerrotejar amb ella tant com els plavia, però ni patges, ni joglars, ni cavallers, rebien mai resposta d'ella. Com si els avorís.

I no hi havia home que la veiés, que volgués moure's mai

i gent d'armes, o fent gala de rares i extraordinàries habilitats. Tots volien ésser els escollits.

La princesa, pujada a la torratxa, contemplava les processons d'enamorats, però no somreia a cap galant ni deia un mot. Semblava muda.

Per totxo que fos en Desferra, no deixà d'assabentar-se de les crides, i en la seva llusquetat, imaginà que bé la princesa podia enamorar-se d'ell.

Així ho va dir a la casa on el tenien com un regatxet:

— «Sa Majestat cerca aimador per la princesa, i diu que pobre o ric, el que ella triï li serà marit... Perquè no podria passar que ella em trobés alguna gràcia?»

Son amo va clavar-se a riure:

— Que no t'has mirat en un mirall, criatura afrosa, esparç de la mateixa truja, que tan poc prim mirada és? Fuig, fuig, rampoina humana! Ves quines pretensions!

— I bé! Si la princesa no em vol, quan menys veuré les festes que deuen fer-se a la Cort, i molt serà que no em distregui!

L'amo, sense parar de riure, donà comiat al minyó, i un sarronet amb pa i tupina per a què pogués viure un quan de temps a ciutat.

— Marxa, però no triguis a tornar, sinó em veuria obligat a pendre un regatxo nou!

En Desferra acceptà l'ofrena i empenyé el camí.

Tenia que travessar la serra, i a mig aire d'ella començà a caure una pluja tan forta i tan seguida, que en Desferra va sentir-se tot amarat. Xop de cap a peus, va posar-se a tremolar i a espeternegar de dents, que quasi — quasi es repenedia d'h'aver-se posat en camí.

Cercà a corre-cuita un abrigall i veié una cova on hi havia un tuixó. Fou rebut a ullalades. Va reparar en una esberla molt ample de les roques i volgué entrar-hi: li barraren el pas unes serps. Trobà una mena de bauma: guineus i llops li plantaren cara. Dissortat Desferra, que a tothom feia por, fins a les bèsties!

Per fi, veié una cabana buida, on es xoplugà, i quan la pluja fou passada volgué encendre amb esca unes branques, però aquestes feren un poc de flama fins a il·luminar la cara d'en Desferra i s'apagaren d'un buf.

Ho deixà córrer, va eixugar-se com li fou possible, i reanúsà la marxa, fins que els seus ulls cegaren davant les resplendents parets mestres del casal de la princesa. I allí restà, sense veure-hi, un dia sencer, estirat a terra, com si fos un muntet de sorra.

La princesa va veure el munt, i va dir a ses dames:

— A entrada de fosc, escombren els jardins i rascleu la arena, que així fan fàstic.

Dissortat Desferra!

La campana d'argent

«— Alça't, alça't, filla meva,
que el teu pare et vol casar...»
(Cançó popular)

La mullena de la nit amarà més encara el dissortat Desferra.

En néixer el dia, el minyó malgirbat, veient en el jardí un brot tendre, probà d'encendre'l per assecat-se la roba.

La formosa Sense-parió era ja a la torratxa i guaitava encuriosida com en Desferra patollava amb el brot que, naturalment, no volia cremar,

— Si serà beneit aquest monstre, que vol encendre llenya verda! Qui no li fa agafar un tronc sec?

En Desferra, en oir aquelles paraules, llevà el cap i veié

a la princesa, de la que en restà ben corprès. No era possible altra cosa.

I seguint el consell de Sense-parió, cercà llenyeta seca i encengué fàcilment una bona foguera. Aleshores, per eixugar la samarra i la camisa, va apropar-se tant al foc, que ell mateix es cremava.

— Que tanoca el monstre! Ves qui no li fa treure's la samarra primer, assecat-la, treure's després la camisa, posar-se la samarra seca i així anant-ho fent amb l'altra roba? Ara, és clar, s'escalivarà sempre la pell!

En Desferra oí també el consell i no deixà de seguir-lo, obtenint un excel·lent resultat.

Ja amb la roba seca, en Desferra va tenir ganes de menjar i va treure's del sarró un tros de tupina, però l'agafà amb les mans, i no sabent on deixar-la la col·locà damunt de la sorra, per a treure el pa més lliurement..

(Continuarà)

L'h o m e s e n s e c a p

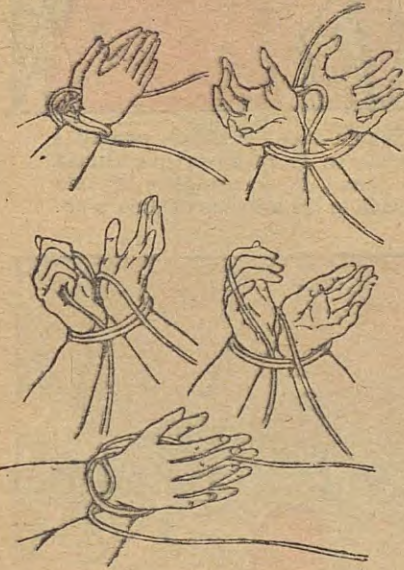
(Drama domèstic en cinc quadros per J.-J. Rousseau)

UN RETALLET DE CADA COSA.

LA CORDA MÀGICA (Joc de mans)

Aquest joc de mans, és ben senzill. Es pot realitzar sense gran preparació i això és un dels motius que ens ha decidit a posar-lo en coneixement dels nostres amables llegidors. El prestidigitador, es fa lligar les mans amb una corda i prega a un espectador que es serveixi passar-ne un altre, per entre els dos braços, retenint-la ben fort per les dues extremitats. Després li prega que estiri enèrgicament aquesta corda.

Ço que fa la persona en qüestió. Llavors, la corda que no ha sigut abandonada de cap extremitat, fuig tota sencera i l'operador té encara ben lligades les mans.

Explicació: Es veu ben clara en el gravat adjunt.

Quan us feu lligar les mans, arqueieu un xic els braços a l'objecte de que

us quedi una major llibertat de moviments. La corda passada entre els braços, fregant una mica la feu sortir endavant i així formareu una boga per la

qual hi farem passar una mà... i ja esteu alliberats de la corda. Això deu fer-se amb un xic d'agilitat i rapidesa perquè passi desapercebut dels espectadors.

El cèlebre general anglès Marlborough, fou un avariciós extraordinari. Una vegada, un pobre creient que parlava amb dit general, demanà almoïna a un altre general anglès, lord Peterborough:

— Jo no sóc pas Marlborough — li digué aquest general al mendicant, — i per a provar-ho, ací ho teniu: us dono una guinea.

JEROGLIFIC

al Tmps Bo

La casa és el regne de la dona. La vertadera, la sòlida; l'eficac influència de la dona, s'exercita i és fecundíssima i feliç en la vida domèstica, en la vida de família, perquè la família és la base, fonament i principi de la societat.

DR. TORRES I BAGES

EL DIBUIX REVELADOR

Unint els punts per ordre de numeració, sempre en línia recta, obtindreu un dibuix insospitat.

Cristòfor Wren, sense haver estudiat arquitectura, edificà a Londres cinquanta-cinc esglésies i trenta-sis sales públiques. El seu epitafi:

Ací descansa el constructor d'aquesta església. Cristòfor Wren, que visqué més de noranta anys, no en son profit, sinó en el del bé comú. Viatger, si cerques el seu moviment, mira aquests voltants.

La nació, o sigui la pàtria, és una societat de gent que parlen una llengua pròpia i tenen un mateix esperit que es manifesta amb sos caràcters a dins de la varietat de tota la vida col·lectiva.

R. RUCABADO
(Compendi d'educació civil)

Solucions al número anterior

Lletres inacabades: Sabadell. Jeroglific: Beure i bufar, no pot ésser.

A VOTAR TOTHOM!

ENCARA HI SOU A TEMPS!

Amic: Necessitem saber quin és el concursant que al teu judici imparcial i conscient, mereix que li sia atorgat el magnífic *Pathé Baby* únic premi del GRAN CONCURS DE QUARTETES IL·LUSTRADES.

Si encara no has enviat el teu vot, retalla avui mateix el cupó que va en aquesta plana i després de posar-hi el número de la quarteta que creus mereixedora del premi i de firmar-lo degudament, envia'l a la nostra redacció, Cardenal Casañas, 4, personalment, o per correu en sobre obert amb un segell d'un cèntim i el rètol d'*Originals d'impremta*.

El terme d'admissió de vots, finirà el dia 6 de juny de 1925, passat el qual no s'admetrà cap més. Tampoc serà admès cap vot que no vagi inscrit en el cupó d'aquesta plana o en el que publicarem en el VIROLET de la setmana passada, ni els que ens vinguin per correu amb franqueig superior a un cèntim.

A VOTAR TOTHOM!

ENCARA HI SOU A TEMPS!

Gran Concurs de quartetes il·lustrades

VOTO PER AL N.º

ELS DOS REIS QUISQUILLOSOS

Una vegada un rei molt buscarens, va cridar un herald i li encarregà que trametés un plec segellat a un monarca tan *romanser* com ell

Això causà una extraordinària indignació a l'altre sobirà, car el pergamí deia: Enviu-me tot seguit un be blau amb cua roja, i si no...

Seguidament convocà consell i acordaren la resposta que s'havia de donar, la encarregà a l'herald perquè la fes a mans del seu amo.

La contesta, que també enfurismà al destinatari, deia així: No tinc cap be blau amb la cua roja, i si en tingué...

No cal dir que el primer rei susceptible declarà la guerra immediatament i els exèrcits, ja preparats, es posaren en marxa.

Com que els altres també estaven a punt de guerrear, la lluita fou espantosa, terrible, desoladora... I durava, durava!...

Amb tanta ruïna i malvestat, el cansanci anà apoderant-se dels combatents d'un i altre bàndol. Els mateixos reis estaven exhaurits i a ningú no li faltava bony o xiribec.

Per fi s'entrevistaren per posar-se d'acord i el segon rei preguntà al primer: Què volieu dir amb allò de «Enviu-me un be blau amb cua roja, i si no...» Volia dir — feu el segon — i si no deixeu-ho córrer.

— Però, vós què significaveu amb aquella resposta: No tinc cap be blau amb cua roja, i si en tingué... Home — respongué l'altre — i si en tingué us l'enviaria tot seguit. Ah! — feu el primer. I es firmà la pau.